

Spis treści

Wykaz skrótów	X
Wstęp	XIII
Nota edytorska	XXII

Dokumenty

Rozdział I

Od początku wojny do zamknięcia getta

Dok. 1. Po 12.1939, Warszawa – getto. [Eliasz (Eliahu) Gutkowski], Relacja pt. "לאָדזש" [„Łódź”]	2
Dok. 2. Po 11.1939, b.m. Fela Wiernikówna, Relacja pt. „Wspomnienia i przeżycia wojenne”	9
Dok. 3. Po 03.1941, b.m. [Jakub Samson?], Relacja pt. "איבערלעבענישן פֿון אַן אַרבעטער פֿאַמיליע אין לאָדזש און וואַרשע. סעפטעמבער 1939 – מערץ 1941" [„Przeżycia robotniczej rodziny w Łodzi i Warszawie. Wrzesień 1939 – marzec 1941”]	19
Dok. 4. Po 10.1941, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. „Moja druga ucieczka z Łodzi” (10.1941 r.)	23
Dok. 5. Po 16.11.1940, Warszawa – getto. N.N., Wspomnienia pt. „W okupowanej Łodzi”	28
Dok. 6. Po 09.1939, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "מיין אַרויסגיין פֿון לאָדזש" [„Moje wyjście z Łodzi”]	51
Dok. 7. Po 09.1939, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "לאָדזש" [„Łódź”]	54
Dok. 8. Po 09.1939, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "דאָס צוריקגיין נאָך לאָדזש" [„Powrót do Łodzi”]	56
Dok. 9. Po 1939, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "די באַנק-היזער אין לאָדזש" [„Domy bankowe w Łodzi”]	59
Dok. 10. b.d., Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "פֿון לאָדזש" [„Z Łodzi”]	61

VI Spis treści

Dok. 11. b.d., Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "פון לאָדזש" [„Z Łodzi”].....	63
Dok. 12. b.d., Warszawa – getto. N.N., Relacja z Łodzi.....	66
Dok. 13. Po 03.1941, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "רעפֿלעקסן פֿון לאָדזש" [„Łódzkie refleksje”] (03.1941 r.).....	69
Dok. 14. Po 18.04.1942, Warszawa – getto. N.N., Wspomnienia z Łodzi i Warszawy (fragment)	72
Dok. 15. Po 1939, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "מיניע איבערלעבונגען פֿון מיין אָרעסט ביז דעם ראָדאָגאָשטשער לאַגער" [1939].11.8 [„Moje przeżycia od mojego aresztowania 8.11.[1939] do obozu w Radogoszczy”].....	82
Dok. 16. Po 12.1939, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "מיניע לאָדזשער איבערלעבונגען" [„Moje łódzkie przeżycia (obóz)”] (לאַגער).....	89
Dok. 17. Po 10.1939, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "פֿון דער לאָדזשער קהילה לעבן" [„Z życia łódzkiej gminy”].....	91
Dok. 18. Po 09.1939, Warszawa – getto. [Rabin Szolem Trajstman], Relacja pt. "לאָדזש" [„Łódź”].....	94
Dok. 19. b.d., Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "פֿון לאָדזשער לעבן" [„Z łódzkiego życia”].....	97
Dok. 20. Po 28.04.1941, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "די טראַגעדיע פֿון די לאָדזשער אַלטשטעטישער שול" [„Tragedia staromiejskiej synagogi w Łodzi”].....	99
Dok. 21. Po 5.05.1941, Warszawa – getto. N.N., Opracowanie na temat domu modlitwy przy starej synagodze w Łodzi (5.05.1941 r.).....	101
Dok. 22. Po 12.1939, Łódź. [Władze niemieckie Łodzi], Merkblatt für die Aussiedlung von Juden [Zarządzenie o wysiedleniu Żydów]	103
Dok. 23. Po 12.1939, Warszawa – getto. Mojsze Szaja, Relacja żydowskiego chłopca wywiezionego z Łodzi (12.[1939]).....	105

Rozdział II

Getto – organizacja i warunki życia

Dok. 24. Po 02.1940, Warszawa – getto. D.T., Relacja pt. "די אָרגאַניזאַציע פֿון געטאָ אין לאָדזש" [„Organizacja getta w Łodzi”].....	108
Dok. 25. Po 03.1940, Warszawa – getto. L.G., Relacja o wydarzeniach w Łodzi (grudzień 1939 – marzec 1940 r.).....	111
Dok. 26. b.d., Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "לאָדזש" [„Łódź”].....	119
Dok. 27. Po 04.1941, Warszawa – getto. Jan Kapczan, "מאַטעריאַלן וועגן דער פֿינאַנס-ווירטשאַפֿט פֿון יידן [„Materiały o gospodarce finansowej żydowskich gmin w czasie wojny”].....	123
Dok. 28. Po 10.1940, Warszawa – getto. Zestawienie wszystkich wydziałów resortu pracy w getcie łódzkim i ich wyrobów (fragment)	127
Dok. 29. Po 06.11.1940, Warszawa – getto. Spis wydziałów i placówek (z adresami) administracji żydowskiej w getcie łódzkim.....	129

Dok. 30. 06.1940–02.1941, Łódź – getto.....	133
a) Przełożony Starszeństwa Żydów w Litzmannstadt [Łodzi], Mordechaj Chaim Rumkowski, Obwieszczenia.....	133
1) nr 60 z 12.06.1940 r., o spisie ludności w getcie w dniu 16.06.1940 r.....	133
2) nr 73 z 28.06.1940 r., o urządzeniu w getcie półkolonii dla dzieci w wieku 4–7 lat i kolonii dla dzieci 7–15-letnich.....	134
3) nr 74 z 2.07.1940 r., o zakazie wychodzenia na ulicę po godzinie 18.00 w dniu 3.07.1940 r.	135
4) nr 104 z 12.08.1940 r., apel o zachowanie spokoju w getcie.....	135
5) nr 107 z 13.08.1940 r., w sprawie składania podań przez komitety domowe o pozwolenie na prowadzenie ogólnodostępnych kuchni	136
6) nr 123 z 20.09.1940 r., o zasadach przyznawania zasiłków, budżecie RŻ.....	137
7) nr 133 z 4.10.1940 r., o wprowadzeniu godziny policyjnej w dniu 4.10.1940 r. na 21.00.....	139
8) nr 134 z 11.10.1940 r., o zakazie handlu w soboty	139
9) nr 136 z 11.10.1940 r., o bezprawnym ubieganiu się o zasiłki	139
10) nr 158 z 6.11.1940 r., o powołaniu Najwyższej Izby Kontroli dla tępienia wykroczeń	140
11) nr 162 z 14.11.1940 r., o przydziale żywności i opału na zimę (grudzień 1940–luty 1941 r.).....	141
12) nr 166 z 19.11.1940 r., o możliwości pracy dla mężczyzn (600 osób) poza gettem, rejestracja 24.11.1940 r.....	142
13) nr 176 z 8.12.1940 r., o zakazie handlu artykułami żywnościowymi nabywanymi w sklepach Mordechaja Chaima Rumkowskiego	143
14) nr 177 z 10.12.1940 r., o przejściu 12.12.1940 r. kuchni domowych	143
15) nr 178 z 12.12.1940 r., o rozdaniu kartek żywnościowych 15.12.1940 r.....	145
16) nr 182 z 20.12.1940 r., o wypłatach dla robotników pracujących poza gettem.....	145
17) nr 185 z 24.12.1940 r., spis kuchni (adresy) w getcie łódzkim przejętych przez Mordechaja Chaima Rumkowskiego.....	146
18) nr 186 z 27.12.1940 r., o wprowadzeniu przydziału żywności na kartki w sklepach Rumkowskiego.....	149
19) nr 187 z 28.12.1940 r., o darze chanukowym dla rodzin najuboższych w getcie.....	150
20) nr 195 z 16.01.1941 r., o dodatkowym przydziale chleba.....	152
21) nr 197 z 17.01.1941 r., o podwyżce zasiłków za styczeń 1941 r.	152
22) nr 198 z 18.01.1941 r., o nakazie uprzątnięcia śniegu.....	153
23) nr 199 z 18.01.1941 r., wezwanie do wypożyczenia Wydziałowi Robót Publicznych sprzętu do odśnieżania	154
24) nr 200 z 21.01.1941 r., o przydziale chleba	154
25) nr 206 z 1.02.1941 r., o utworzeniu komisji organizujących przesiedlenie ludności w związku z decyzją o zmniejszeniu getta.....	154

VIII Spis treści

b) Przełożony Starszeństwa Żydów w Litzmannstadt [Łodzi], Mordechaj Chaim Rumkowski, Druki	155
1) 12.1940 r., Blankiet karty pocztowej powołania do pracy poza gettem	155
2) Karta mleczna na 03–05.1941 r.....	156
3) Dziecięca karta żywnościowa, 1941 r.....	157
4) Talon na produkty dla chorych, 1941 r.....	157
Dok. 31. 15.05.1940, Łódź – getto. Pieniądze papierowe getta łódzkiego	158
Dok. 32. Po 06.1940, Warszawa – getto. Tabela pt. "1940 פריזון אין לאָדזש אין יוני" [„Ceny w Łodzi w czerwcu 1940”]	159
Dok. 33. Po 01.1941, b.m. N.N., „Notatka o położeniu gospodarczym getta łódzkiego w końcu stycznia 1941 r.” (30.01.1941 r.) (fragment).....	160
Dok. 34. Po 30.04.1940, Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "עפּיזאָדן פֿון לאָדזשער געטאַ" [„Epizody z łódzkiego getta”]	165
Dok. 35. 1941, Łódź – getto. Kalendarz z getta łódzkiego na rok 1942, opracował Szmul Rozensztajn.....	166
Dok. 36. 01–04.1942, Łódź – getto. Kooperatywa B. (Litzmannstadt – Getto, Kirchgasse 4), Rachunki wystawione dla B. Strykowskiego za różne artykuły spożywcze i przemysłowe objęte przydziałami kartkowymi w getcie łódzkim.....	218
Dok. 37. 1942, Warszawa – getto. N.N., Notatka o roli Mordechaja Chaima Rumkowskiego w getcie łódzkim.....	225
Dok. 38. [1942], Warszawa – getto. N.N., Relacja o getcie łódzkim.....	228
Dok. 39. a) 01.1942, Warszawa – getto. N.N., Zbiór wierszy: „Ojciec zażydzonych”, „Biją dzwony”, "מיט די נינער מאַרקן" [„Za dziewięć marek...”]	230
b) Zbiór wierszy: „Lokomotywa”, „Oda do getta”, „Oda do młodości”, „Kuplety gettowe”	235
Dok. 40. b.d., Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "מיין אַנטלויפֿן פֿון געטאַ" [„Moja ucieczka z getta”].....	245
Dok. 41. b.d., Warszawa – getto. N.N., Relacja pt. "די מאַרטיראַלאָגיע פֿון אַ לאָדזשער פּליט" [„Martyrologia łódzkiego uchodźcy”].....	246
Dok. 42. Po 24.10.1940, Warszawa – getto. [Mordechaj Szwarcbard?], "מעניני-דיומא" [„Aktualności”]	254
Dok. 43. 05.01.1941, Łódź – getto. Ch. Częstochowski (Łódź, ul. Towiańskiego 8 m. 1), List z 5.01.1941 r. do S. Schefner (Warszawa, ul. Leszno 64)	255
Dok. 44. 29.12.1941, Łódź – getto. Maria Ulinower (Łódź – getto, Rembrandtstrasse 13), List z 29.12.1941 r. do Sary Brawerman (Częstochowa, ul. Katedralna 9, u I.M. Rotenberg)	257
Dok. 45. Po 1939, Łódź – getto. Chaim Emanuel (Łódź – getto), List do H.Ch. Szachno [Zagana?] (Warszawa)	258
Dok. 46. [15.05.1941], Warszawa – getto. [Hersz Wasser], Notatki.....	259
Dok. 47. Po 15.05.1941, Warszawa – getto. Mordechaj Chaim Rumkowski, „Referat przewodniczącego Rady Starszych miasta Łodzi wygłoszony w dniu 15.05.1941 r. do przedstawicieli ziomkostwa łódzkiego w Warszawie”	262

Dok. 48. [15.05.1941], Warszawa – getto. Mordechaj Chaim Rumkowski, "רעפֿעראַט-באַריכט פֿונעם עלטעסטן יידישן ראַט אין ליצמאַנשטאַט געטאָ ח. רומקאווסקי געהאַלטן דעם 15טן מאָי 1941 [„Referat sprawozdawczy przewodniczącego Rady Żydowskiej getta w Łodzi Chaima Rumkowskiego z 15.05.1941 r. wygłoszony przed przedstawicielami ziomkostwa łódzkiego w Warszawie”].....	264
Słownik terminów częściej występujących w tekście	267
Bibliografia	271
Summary	273
Indeks osób	275
Indeks geograficzny	279
Nazwy ulic w Łodzi i w innych miastach	282
Wykaz sygnatur	288